

අනුරාධපුර නුවරවැව අභ්‍යන්තර
ජලාශය කෙරෙහි සංවර්ධන
කටයුතු වලින් ඇතිවන
පාරිසරික බලපෑම.

**Environmental Impact of
Development
Activities on the Inland
Reservoir of Nuwara Wewa at
Anuradhapura.**

දර්ශනපති උපාධි පරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කෙරෙන
ස්වාධීන කෘතිය

C
910-12
GAN

කර්තෘ ප්‍රකාශය

මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධය හෝ එහි කිසියම් කොටසක්
 ශ්‍රී ලංකා ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයට
 හෝ වෙනත් කිසිදු ආයතනයකට ඉදිරිපත් කොට නොමැති බවටත්,
 මෙම නිබන්ධනය සඳහා වෙනත් මූලාශ්‍රවලින් ලබාගත්
 කරුණු සම්බන්ධයෙන් අදාළ ආශ්‍රිත
 නියමාකාරයෙන් දක්වා ඇති
 බවටත් මින් සහතික කරමි.

පී. ඒ. එම්. සද්ධානිලක බණ්ඩාර ගුණගොඩනැන්න
 GS/ MPhil/ 94/ 111
 භූගෝල විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
 ශාස්ත්‍ර පීඨය,
 ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය,
 ජේරාදෙණිය, ශ්‍රී ලංකාව.
 1994 / 1995

අත්සන :

දිනය : 07. 11. 2004

සාරාංශය

වසර 2500ක් පමණ පැරණි ඓතිහාසිකමය තත්වයන්ට අනුව බලන විට වර්තමානයේ අනුරාධපුර නගරය ආශ්‍රිතව අධි ජනගහන වර්ධනයක් පවත්නා බව පැහැදිලි ය. මෙම තත්වය නිසා ම භාගර්ක සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල සම්පත් භාවිතය ඉහළ ගොස් ඇත. ජනගහනයේ ඉහළ යාමත් සමග මානව අවශ්‍යතා සහ පහසුකම් ලබාකර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවන් ද ඉහළ ගොස් ඇත. ඊට සාපේක්ෂව විධිමත් සහ අවිධිමත් ආකාරයට ස්වභාවික සම්පත් මෙන්ම පෞරාණික සහ වත්මන් අභ්‍යන්තර ජලාශයන් ද ඒ හා බැඳුණු ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ද පාවිච්චියට ගෙන ඇත. ඒ නිසා ම වර්තමානය වන විට , නුවර වැව හා ඒ ආශ්‍රිත ජලාධාර ප්‍රදේශයෙහි පාරිසර්ක බලපෑම් ඇති වී තිබේ.

මෙවැනි තත්වයක් යටතේ තව දුරටත් ස්වාභාවික පරිසර පද්ධතීන් මානව කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීම අසීරු වී ඇති හෙයින් , ඒ සඳහා විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීමට සිදු වී ඇත. එම තත්වයන්ට අනුව මානව කටයුතු යටතේ ඇති වන්නා වූ පාරිසර්ක ගැටලු හඳුනා ගැනීම සඳහා පෞරාණික " නගරවාසී " සංකල්පය යටතේ අනුරාධපුර නුවර වැව ආශ්‍රිත ව සිදු වී තිබෙන පාරිසර්ක බලපෑම් හඳුනා ගැනීමට මෙම අධ්‍යයනය යටතේ උත්සාහ කරන ලදී.

අධ්‍යයනය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර , සම්මුඛ පරීක්ෂණ හා ප්‍රශ්නාවලි ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , පුවත්පත් හා ජනමාධ්‍ය මගින් ප්‍රකාශිත තොරතුරු මෙන් ම සිතියම් සහ ගුවන් ඡායාරූප මගින් ද තොරතුරු රැස්කර ගන්නා ලදී. එම තොරතුරු මාර්ගයෙන් අධ්‍යයන ප්‍රදේශය පිළිබඳ මූලික ඓතිහාසික සහ වර්තමාන තොරතුරු ද ඒ ආශ්‍රිත ව සිතියම්ගත තොරතුරු ද සංසන්දනාත්මකව විශ්ලේෂණයට ලක් කරන ලදී. ඒ තුළින් අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ ඓතිහාසික පසුබිමත් , වර්තමාන පසුබිමත් පිළිබඳ නිගමනයන්ට එළඹිණි. ඒ යටතේ නුවර වැව ආශ්‍රිත ජලාධාර ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා භූමි පරිහෝග ගැටලු සහ පාරිසර්ක ගැටලු හඳුනාගෙන ඇත.

අනුරාධපුර නුවර වැව " නගරවාසී සංකල්පයේ " වැදගත් සංධිස්ථානයක් ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. අවිධිමත් මානව ක්‍රියාකාරකම් යටතේ ඇති වූ ගැටලු අතරට වැව් පත්ලෙහි රොන්මඩ තැන්පත් වීම , ජලයේ ගුණාත්මක භාවයේ හීනවී යාම සහ ජෛව විවිධත්වයේ සිදු වී ඇති හානිදායක තත්වයන් මේ යටතේ හඳුනා ගන්නා ලදී. මීට අමතරව සෘජු නොවන බලපෑම් යටතේ භූමි, ජල, සහ දෘශ්‍ය දූෂණකාරී තත්වයන් දක්නට ඇති බවත් එම තත්වයන් නැවතත් සෘජු ජෛව බලපෑම් හා සම්බන්ධ වන අතර එම සියලුම බලපෑම් තුළින් පරිසරය තුළ සමස්තයක් වශයෙන් නිර්මාණය වන්නා වූ සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිච්ඡාක දක්නට ඇති අතර ඒවා නැවතත් ස්වභාවික සම්පත්වලට මෙන්ම මානව සමූහයන්ට ද බලපාන ලබන බව හෙළිවිය. මෙම තත්වය වක්‍රීය ක්‍රියාවලියක් ලෙස නොකඩවා සිදුවන බවද අධ්‍යයනය යටතේ පැහැදිලිව හඳුනා ගැනීමට හැකිවිය.

අවසාන වශයෙන් මෙම අධ්‍යයනය තුළින් හඳුනාගත් තත්වයන් ප්‍රයෝජනයට ගෙන පුරාණ යුගවල දී අපේ පැරැන්නන් භාවිත කළ " නගරවාසී සංකල්පය " නැවතත් වර්තමානයේ දී වඩාත් තිරිශ්වාසී ආකාරයට පෞරාණික නගරවැව් සහ වර්තමාන නගරාශ්‍රිත ජලාශවල සුරක්ෂිත භාවය තහවුරු කිරීම සඳහා යොදාගත හැකි වන බව පෙන්වා දිය හැක.